

Datum

Yttrande

Adress

August Palms Plats 1

Diarienummer

STK-2025-1151

Till

Justitiedepartementet

Remiss Justitiedepartementet - Straffrättsliga åtgärder mot korruption och tjänstefel (SOU 2025:87) Ju2025/01606

Sammanfattning

Malmö stad har av Justitiedepartementet getts möjlighet att yttra sig över betänkandet Justitiedepartementet - Straffrättsliga åtgärder mot korruption och tjänstefel (SOU 2025:87). Malmö stad ställer sig i huvudsak positiv till de föreslagna lagändringarna eftersom de kan tydliggöra skyldigheten att iaktta saklighet och opartiskhet i utövning av offentliga uppgifter. De föreslagna straffskärpningarna och utvidgningen av straffbestämmelser kan bidra positivt i arbetet för att motverka att anställda eller förtroendevalda utnyttjar sin ställning för att gynna egna intressen. Sammantaget bör förslagen därför bidra till att höja rättssäkerheten och även leda till ett ökat förtroende för den offentliga verksamheten. Malmö stad ser dock behov av vissa förtydliganden avseende förslagen som rör mutbrott och missbruk av offentlig ställning. Den senare bestämmelsens utformning lämnar tolkningsutrymme, vilket medför att tillämpningsområdet riskerar att bli oproportionerligt brett. Oaktat att syftet inte är att kriminalisera felbedömningar, så går det inte att utesluta att bestämmelsen kan väcka oro vid utövandet av offentlig tjänst eller offentligt uppdrag och skapa en rädsla för att göra fel. Om lagstiftaren väljer att gå vidare med förslaget i sin nuvarande form trots att det kan vara förenat med vissa tillämpningsproblem efterfrågar Malmö stad därför ett tydligt stöd i hur bestämmelsen ska tolkas.

Yttrande

Malmö stad ser att frågan om korruption får ett utökat utrymme i den allmänna debatten och det finns ett symbolvärde med att skärpa och utvidga tillämpningsområdet för vad som utgör korruption i lagens mening. Dock krävs det även andra åtgärder än de straffrättsliga för att komma till rätta med korruption och maktmissbruk.

Malmö stad ställer sig i huvudsak positiv till de föreslagna lagändringarna eftersom de kan tydliggöra skyldigheten att iaktta saklighet och opartiskhet i utövning av offentliga uppgifter. De föreslagna straffskärpningarna och utvidgningen av straffbestämmelser kan bidra positivt i arbetet för att motverka att anställda eller förtroendevalda utnyttjar sin ställning för att gynna egna intressen. Sammantaget bör förslagen därför bidra till att höja rättssäkerheten och leda till ett ökat förtroende för den offentliga verksamheten.

Malmö stad vill även framhålla att arbetet med att motverka korruption förutsätter en kultur där tjänstepersoner och förtroendevalda agerar opartiskt och värnar demokratiska principer. Kommunstyrelsen fattade 2020 beslut om att införa en handlingsplan mot välfärdsbrott för att bland annat förebygga, förhindra och upptäcka otillåten påverkan och interna oegentligheter. Kommunstyrelsens förvaltning har inom ramen för intern kontroll gjort en kommungemensam granskning av hur arbetet med att motverka välfärdsbrott fortlöper och den ska presenteras hösten 2025. Resultaten av granskningen ska användas för att uppdatera befintlig handlingsplan. Åtgärderna ligger i linje med vad som anges i 6 kap. 6 § 2 st kommunallagen om att nämnderna ska se till att den interna kontrollen är tillräcklig för att förebygga fel och oegentligheter i verksamheten, och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

Malmö stad önskar att lagstiftaren i det fortsatta arbetet för att motverka korruption ger offentlig verksamhet möjlighet att utföra bakgrundskontroller vid nyrekryteringar och av befintlig personal för att kunna motverka att personer med kopplingar till organiserad brottslighet infiltrerar kommunens verksamhet. I linje med det arbetet önskar Malmö stad även att lagstiftaren möjliggör slagningar mot offentliga register i syfte att kunna upptäcka förtroendeskadliga bisysslor.

Mutbrott

Malmö stad ställer sig positiv till att straffen för mutbrott skärps så att de återspeglar brottens allvar. Malmö stad vill dock framhålla att förslaget att även ringa mutbrott ska vara straffbart kan medföra en osäkerhet i vardagliga situationer, exempelvis gällande gåvor, representation eller samverkan. Om gränsdragningen upplevs som otydlig finns risk för rättsosäkerhet eller överdriven försiktighet. Det skulle därför vara önskvärt med närmare föreskrifter som underlättar tolkningen.

Missbruk av offentlig ställning

Malmö stad genomför offentliga upphandlingar för stora belopp i särskilt utsatta branscher såsom lokalvård, transport och bygg, och är därför medveten om vikten av verktyg för att motverka oegentligheter på detta område. Mot denna bakgrund välkomnar därför staden nya straffrättsliga bestämmelser som i högre grad kan

motverka korruption i allmänhet och missbruk av offentlig ställning i synnerhet. Malmö stad anser att det är positivt att det införs en bredare bestämmelse, som tar sikte på alla former av offentlig verksamhet och inte endast myndighetsutövning, för att komma åt oegentligheter som nuvarande straffrättsliga bestämmelser inte omfattar.

Malmö stad ser också vissa tillämpningsproblem och risker med det föreslagna nya brottet missbruk av offentlig ställning. Bestämmelsens utformning lämnar tolkningsutrymme, vilket medför att tillämpningsområdet riskerar att bli oproportionerligt brett. Malmö stad anser därför att bestämmelsen behöver analyseras och utredas ytterligare. Oaktat att syftet inte är att kriminalisera felbedömningar, så går det inte att utesluta att bestämmelsen kan väcka oro vid utövandet av offentlig tjänst eller offentligt uppdrag och skapa en rädsla för att göra fel. Malmö stad bedömer att det kommer att krävas utbildningsinsatser och stödmaterial för att uppnå en god regelefterlevnad.

Om regeringen väljer att gå vidare med förslaget trots att det kan vara förenat med vissa tillämpningsproblem efterfrågar Malmö stad därför ett tydligt stöd i hur bestämmelsen ska tolkas.

Ordförande

Katrin Stjernfeldt Jammeh

Sekreterare

Agnes Wemme

Helena Nanne (M) reserverar sig mot beslutet och avser lämna in en skriftlig reservation.